

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 14 maja 2025 r.
Znak sprawy: DŻW.zch.058.13.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 9370 w sprawie ryzyka wystąpienia pryszczycy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9370 Pana Rafała Romanowskiego Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z 23 kwietnia 2025 r. w sprawie ryzyka wystąpienia pryszczycy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej uprzejmie informuję, co następuje.

Ad 1 „Monitorowanie i ocena ryzyka”

Polska pozostaje państwem wolnym od pryszczycy¹. W celu monitorowania ryzyka wystąpienia pryszczycy (FMD) powiatowi lekarze weterynarii przeprowadzili dwie tury badań zwierząt przywiezionych do gospodarstw ze Słowacji i Węgier w okresie miesiąca od wystąpienia ognisk pryszczycy. Ponadto, w przypadku pobierania próbek do badań przy podejrzeniu choroby niebieskiego języka, pobrane próbki są również badane w kierunku pryszczycy. Do 23 kwietnia 2025 r. przebadano 3112 dostarczonych próbek i wszystkie uzyskały wynik ujemny.

Jednocześnie od stycznia 2025 r., od momentu pojawienia się pryszczycy na terytorium Niemiec w stadzie hobbystycznym, pobierane były próbki do badań od dzików, jeleni oraz danieli pozyskiwanych w ramach odstrzałów planowych i sanitarnych w celu monitorowania sytuacji epidemiologicznej wśród zwierząt dzikich. Do 14 kwietnia 2025

---

¹ Stan na 13 maja 2025 r.

r. przebadano łącznie 265 próbek od dzików oraz 71 próbek od jeleni, uzyskując wynik ujemny.

Prowadzony jest także monitoring placów handlowych i targowisk, gdzie szczegółowym kontrolom poddawane są produkty wrażliwe (weryfikacja kraju pochodzenia), a także analiza transakcji na platformach internetowych, gdzie odbywa się obrót zwierzętami żywymi, paszami i towarami wrażliwymi.

Wyspecjalizowana komórka organizacyjna Komendy Głównej Policji we współpracy z właściwymi miejscowo powiatowymi lekarzami weterynarii prowadzi również bieżący monitoring przestrzeni internetowej pod kątem ogłoszeń o sprzedaży zwierząt z gatunków wrażliwych, ze szczególnym uwzględnieniem ich pochodzenia, identyfikacji, ceny oraz przeznaczenia (dalszy chów/ubój).

Czynnikami ryzyka w epidemiologii pryszczycy są:

- niezachowanie zasad bioasekuracji przez osoby obsługujące zwierzęta, w szczególności przewoźników, pośredników w obrocie oraz hodowców;
- potencjalne nielegalne transporty zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego nieprzystosowanymi do tego celu środkami transportu;
- zakup zwierząt pochodzących z niewiadomego źródła, bez świadectwa zdrowia, nieoznakowanych, o nieustalonym statusie epidemiologicznym;
- stosowanie obornika, paszy i ściółki pochodzących z niewiadomego źródła.

Ad 2 „Prewencja i kontrola”

Kierownictwo resortu rolnictwa, przy udziale Głównego Lekarza Weterynarii, od momentu pojawienia się informacji o wystąpieniu pryszczycy na terytorium Unii Europejskiej (UE) podejmuje zdecydowane działania mające na celu minimalizację ryzyka przeniesienia choroby do Polski. W odpowiedzi na to zagrożenie pryszczycą uruchomiono Zespół Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który ma na celu koordynację działań prewencyjnych oraz monitorowanie sytuacji na granicach.

Do 13 maja 2025 r. odbyło się 40 posiedzeń tego Zespołu, który pracował podczas Świąt Wielkanocnych oraz w dni wolne od pracy. W spotkaniach uczestniczą ministrowie odpowiedzialni za poszczególne obszary, na które może oddziaływać ewentualne wystąpienie pryszczycy. Komunikaty z tych posiedzeń zawierające informacje o bieżących działaniach publikowane są na stronie internetowej

Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pryszczycyca>) oraz na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbywają się również spotkania w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa, gdzie ustalane są kwestie współpracy międzyresortowej.

Inspekcja Weterynaryjna (IW) na południowej granicy Polski prowadzi prewencyjne kontrole przywożonych towarów w systemie 24-godzinnych dyżurów. Pojazdy przeznaczone do przewozu zwierząt parzystokopytnych oraz powiązanych towarów na południowej i części zachodniej granicy Polski kierowane są obligatoryjnie na siedem wyznaczonych międzynarodowych szlaków komunikacyjnych (byłych przejść granicznych) zlokalizowanych w:

- w województwie podkarpackim – przejście graniczne Barwinek;
- w województwie małopolskim – przejście graniczne Chyżne;
- w województwie śląskim – przejście graniczne Cieszyn-Boguszowice, autostrada A1-Gorzyczki oraz Zwardoń;
- w województwie opolskim – przejście graniczne Trzebina,
- w województwie dolnośląskim- przejście graniczne Kudowa Słone.

Wszystkie środki transportu przewożące ww. towary są fizycznie kontrolowane przez Inspekcję Weterynaryjną, a pojazdy poddawane dezynfekcji. Przejścia, gdzie przewóz jest zabroniony – są monitorowane.

Mapa ww. przejść udostępniona została również na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii. Ponadto Główny Lekarz Weterynarii skierował pismo do swoich odpowiedników w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej, informujące o tymczasowej organizacji ruchu drogowego w związku z ogniskami pryszczycy na Węgrzech i Słowacji.

Należy przy tym zaznaczyć, że w ramach prewencji organy Inspekcji Weterynaryjnej dokonały przeglądu i aktualizacji planów gotowości na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i centralnym. Dokonano także inwentaryzacji i uzupełniania magazynów epizootycznych pozostających w zasobach Inspekcji Weterynaryjnej. Dodatkowo, w związku z zagrożeniem pryszczycą budżet Inspekcji Weterynaryjnej został uzupełniony o 272 mln zł.

Działania te mają na celu minimalizowanie ryzyka przeniesienia choroby do Polski oraz szybką identyfikację potencjalnych ognisk choroby. Współpraca z sąsiednimi państwami oraz szybka reakcja służb weterynaryjnych to kluczowe elementy strategii w walce z pryszczycą i ochronie krajowego sektora rolnego.

Ad 3 „Reagowanie w przypadku wystąpienia ogniska”

Inspekcja Weterynaryjna na wszystkich szczeblach administracji dysponuje planem gotowości zwalczania pryszczycy (choroby kategorii A). Plan gotowości jest na bieżąco aktualizowany. Inspekcja Weterynaryjna jest służbą odpowiedzialną za postępowanie związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. W przypadku wystąpienia pryszczycy konieczna będzie pomoc służb uprawnionych do kontroli ruchu drogowego, głównie Policji w zakresie zabezpieczenia terenu ogniska choroby wyłącznie do niezbędnego ruchu osób i pojazdów oraz nadzorowania przestrzegania ograniczeń związanych z ruchem zwierząt i produktów pomiędzy strefami wyznaczonymi wokół ogniska.

Ponadto niezbędny będzie udział Straży Pożarnej przede wszystkim w zakresie prowadzenia dezynfekcji środków transportu w ww. strefach oraz przy zabezpieczeniu terenu ogniska choroby. Od momentu wystąpienia ogniska pryszczycy w Niemczech, służby weterynaryjne są w pełnej mobilizacji oraz na bieżąco współpracują zarówno z Policją, jak i Strażą Pożarną podczas kontroli prowadzonych na granicach oraz w ramach działających zespołów kryzysowych.

W ramach współpracy z Wojskową Inspekcją Weterynaryjną, Główny Lekarz Weterynarii przeprowadził szkolenie dla lekarzy weterynarii – oficerów Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej, wojsk wsparcia chemicznego oraz Wojska Obrony Terytorialnej. W sytuacji wymagającej zaangażowania dodatkowych zasobów ludzkich, możliwe będzie również wykorzystanie ww. rodzajów sił zbrojnych przy zwalczaniu choroby.

Działania symulacyjne z udziałem Inspekcji Weterynaryjnej i służb porządkowych są już realizowane, a ostatnie odbyły się w dniach 24-25 kwietnia 2025 r. w miejscowości Łask pod patronatem Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Łodzi. Inspekcja Weterynaryjna planuje ćwiczenia symulacyjne corocznie, w zależności od sytuacji epidemiologicznej w odniesieniu do różnych chorób zakaźnych zwierząt zwalczanych z urzędu.

Ad 4 „Współpraca z hodowcami i samorządami” i 6 „Komunikacja i edukacja publiczna”

Od samego początku pojawienia się choroby na terytorium UE wdrożono działania informacyjno - komunikacyjne dotyczące zagrożenia FMD, którymi objęci są hodowcy świń i przeżuwaczy, przemysł mięsny oraz lekarze weterynarii wolnej praktyki w Polsce oraz inne docelowe grupy zawodowe, w tym służby patrolujące przewozy zwierząt na okoliczność kontroli dokumentacji towarzyszącej przesyłkom. Ulotki, plakaty, tablice informacyjne, infografiki i inne materiały na temat pryszczycy są zamieszczane w Internecie, mediach społecznościowych oraz kolportowane drogą tradycyjną. W kampanię zostały włączone: Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ARiMR, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego i ośrodki doradztwa rolniczego oraz Izby Rolnicze.

W ramach dotychczasowej akcji informacyjno-edukacyjnej rozdyskrybuowano do wszystkich województw ok. 350 tysięcy ulotek oraz ok. 21 tysięcy plakatów zawierających zasady skutecznej bioasekuracji. Przygotowano także Praktyczny przewodnik bioasekuracji dla gospodarstw utrzymujących parzystokopytne zwierzęta gospodarskie, który został wydrukowany w liczbie 30 tys. egzemplarzy i rozdyskrybuowany do ww. podmiotów celem przekazania rolnikom. Wersja elektroniczna ww. materiałów jest dostępna na stronie internetowej MRiRW w zakładce pryszczycza.

Intensywne działania edukacyjne prowadzi również Inspekcja Weterynaryjna, która od stycznia 2025 r. zrealizowała:

- 849 szkoleń dla lekarzy weterynarii,
- 7 321 szkoleń dla posiadaczy zwierząt wrażliwych,
- 1 083 szkolenia dla innych podmiotów, takich jak przewoźnicy, członkowie kół łowieckich, pracownicy urzędów gmin, ARiMR, ODR, Policji oraz Inspekcji Transportu Drogowego.

Ponadto, przedstawiciele Inspekcji Weterynaryjnej:

- wzięli udział w 248 konferencjach, spotkaniach on-line, wywiadach, w trakcie których informowali o kwestiach związanych z pryszczycą,
- publikowali 1 389 materiałów informacyjnych dotyczących pryszczycy w prasie, mediach społecznościowych lub stronach internetowych,
- rozdyskrybuowali 176 392 sztuki ulotek informacyjnych,

- w 17 526 przypadkach przekazali informacje dotyczące pryszczycy w ramach kontroli zakładów utrzymujących zwierzęta wrażliwe.

Wiarygodne i bieżąco aktualizowane informacje na temat pryszczycy są dostępne pod adresem Pryszczycyca - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Portal Gov.pl oraz na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Odnosząc się do kwestii wsparcia hodowców w przypadku likwidacji stad uprzejmie wyjaśniam, że w gospodarstwie, w którym zostanie stwierdzone ognisko FMD, Inspekcja Weterynaryjna wdroży wszystkie przewidziane prawem środki związane z likwidacją tego ogniska, w tym zabicie i utylizację zwierząt wrażliwych, oczyszczanie oraz dezynfekcję.

W takiej sytuacji hodowcy otrzymają odszkodowania ze środków budżetu państwa przewidziane w przypadkach określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075). Zgodnie z w art. 49 tej ustawy za zwierzęta gospodarskie określonych gatunków zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia.

Odnosząc się do kwestii roli jednostek samorządu terytorialnego informuję, że organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz ich zadania i zasady działania w sytuacjach kryzysowych zostały określone w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122, z późn. zm.). Powiatowe i gminne organy samorządu terytorialnego zadania zarządzania kryzysowego wykonują przy pomocy zespołu zarządzania kryzysowego, w ramach prac którego w kwestiach chorób zwierząt współpracują z powiatowymi lekarzami weterynarii. Element współpracy z samorządem został także uwzględniony w planach gotowości posiadanych przez Inspekcję Weterynaryjną.

Ad 5 „Szczepienia i leki”

Stosowanie leczenia w przypadku pryszczycy nie jest dozwolone a chorobę zwalcza się wyłącznie w trybie administracyjnym.

Z kolei immunologiczne produkty lecznicze weterynaryjne (szczepionki) stosowane przy zwalczaniu pryszczycy, mogą być wykorzystywane wyłącznie według obowiązujących regulacji prawnych UE i instrukcji służb weterynaryjnych.

W celu ograniczenia zagrożenia szerzenia się wirusa pryszczycy na terytorium Słowacji i Węgier wdrożone zostały wyłącznie szczepienia interwencyjne, które nie mają charakteru szczepień profilaktycznych (prewencyjnych).

Na terytorium Niemiec nie stosowano natomiast żadnych szczepień. Szczepienia interwencyjne, o których mowa powyżej, są stosowane tylko w ogniskach choroby i w gospodarstwach kontaktowych przed uśmierceniem zwierząt, w celu zatrzymania zakażenia w stadzie.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że produkcja szczepionki i możliwość zastosowania w ogniskach pryszczycy powinna być poprzedzona badaniami sekwencjonowania wirusa, w celu oceny czy dana szczepionka będzie wykazywać skuteczność na konkretny serotyp wirusa występującego w danym państwie. Takie działania zrealizowano na Węgrzech i Słowacji, gdzie występują ogniska tej choroby. Na terytorium Polski nie ma wirusa pryszczycy, w związku z powyższym nie ma potrzeby prowadzenia szczepień interwencyjnych.

Ze względu na urzędową wolność od pryszczycy Polska nie posiada aktualnie rezerw szczepionek przeznaczonych do przeprowadzania szczepień interwencyjnych. Mając na uwadze sytuację w zakresie występowania ognisk pryszczycy na terenie państwa UE oraz ryzyko zagrożenia epidemiologicznego w Polsce, Główny Lekarz Weterynarii nawiązał ścisły kontakt z właściwymi władzami Niemiec w zakresie zabezpieczenia i możliwości sprowadzenia do Polski dostępnej w Niemczech szczepionki. Zabezpieczono również środki finansowe dla Inspekcji Weterynaryjnej przeznaczone na ten cel.

Obecnie w Europie stosowane są jedynie interwencyjne szczepienia wygaszające w celu opanowania rozprzestrzeniania się choroby. Są one ograniczone do zwierząt, które mają być uśmiercone w ramach zwalczania choroby, tj. głównie w ogniskach choroby i w gospodarstwach kontaktowych, w których zwierzęta będą podlegały uśmierceniu.

Ad 7 „Współpraca międzynarodowa”

Główny Lekarz Weterynarii jest w stałym kontakcie z organami UE oraz właściwymi organami sąsiednich państw członkowskich UE. Oprócz comiesięcznych spotkań Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Produktów i Pasz, na których omawiana jest m.in. sytuacja związana z pryszczycą, organizowane są ad hoc dodatkowe nadzwyczajne spotkania Komitetu poświęcone wyłącznie sytuacji związanej z ogniskami pryszczycy na Słowacji i Węgrzech (8 spotkań od stycznia 2025 r.). Kwestia pryszczycy była też przedmiotem omówienia podczas posiedzeń Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa

(AGRIFISH) w trakcie okresu prezydencji w Radzie UE sprawowanej przez Polskę, a także jest incydentalnie poruszana podczas spotkań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ze swoimi odpowiednikami z państw dotkniętych tą chorobą.

Dodatkowo, służby weterynaryjne Słowacji i Węgier przesyłają cyklicznie pisemne informacje dotyczące sytuacji epidemiologicznej.

Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej mają obowiązek informowania o ogniskach FMD do Komisji Europejskiej za pośrednictwem systemu ADIS (Animal Disease Information System) oraz do Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH) - poprzez system WAHIS.

Komisja Europejska posiada kompetencje do oceny sytuacji i wprowadzonych środków nadzwyczajnych oraz uprawnienie do przyjęcia w drodze aktów wykonawczych określonych środków nadzwyczajnych w przypadku, gdy uważa, że należy zatwierdzić lub zastąpić środki wprowadzone przez właściwe organy państw członkowskich, aby uniknąć nieuzasadnionych zakłóceń w przemieszczaniu zwierząt i produktów. Takie działania Komisja podejmowała w drodze odpowiednich decyzji wobec Niemiec, Węgier i Słowacji oraz Austrii.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów